

Organizacja i zarządzanie
Problematyka i literatura konwersatorium, semestr letni, rok 2023/2024
Stosunki międzynarodowe, studia stacjonarne I stopnia, rok III

● **Prowadzący:** dr Bohdan Kaczmarek, Katedra Teorii Polityki i Myśli Politycznej WNPiSM UW, e-mail b.kaczmarek@uw.edu.pl, www.teoriapolityki.com dyżur we wtorki w godz. 11.15 – 12.30, p. 208, Nowy Świat 67, możliwy także dyżur online na platformie Google Meet, osoby pragnące skorzystać z konsultacji na dyżurze proszone są o wcześniejszy kontakt mailowy

● **Cele zajęć:** Zapoznanie studentów z kluczowymi kategoriami umożliwiającymi samodzielną analizę świata organizacji i procesów zarządzania, możliwościami ich interpretacji i podstawowym repertuarem podejść teoretycznych; ukazanie związków i wzajemnych inspiracji politologii, nauk o stosunkach międzynarodowych i nauk o organizacji i zarządzaniu, kształtowanie umiejętności rozumienia organizacyjnego charakteru zjawisk politycznych i politycznego charakteru organizacji; kształtowanie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce funkcjonowania organizacji, kształtowanie umiejętności wieloaspektowego i wieloparadygmatycznego analizowania organizacji i zarządzania, wprowadzenie do wybranych technik organizacji i zarządzania

● **Podstawowe metody:** konwersatorium, dyskusja i rozwiązywanie problemów w oparciu o przeczytaną literaturę, projekty, referaty i prezentacje, elementy wykładu, dyskusja na podstawie filmów

● **Sposób zaliczenia:** zaliczenie na ocenę na podstawie aktywności, sprawdzianów cząstkowych, oceny z projektu/referatu/prezentacji na zajęciach lub pracy pisemnej albo tłumaczenia uzgodnionej literatury oraz kolokwium zaliczeniowego.

● **Program i literatura**

1. Zajęcia wprowadzające. Interdyscyplinarny charakter nauk o organizacji i zarządzaniu

*Świat organizacji * Dziedziny naukowej analizy organizacji i zarządzania, zarządzanie humanistyczne *Przedsiębiorczość a zarządzanie * Nauki o organizacji i zarządzaniu w Polsce *Problemy badawcze nauk o organizacji i zarządzaniu *Metody nauk o organizacji i zarządzaniu *Praktyczne funkcje organizacji i zarządzania *Nauki o organizacji i zarządzaniu a badanie zjawisk politycznych *Organizacyjny wymiar polityki *Metafora polityki jako procesu organizacji życia społecznego *Polityczny wymiar organizacji *Polityczne znaczenie korporacji transnarodowych*

Literatura podstawowa:

a/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, Warszawa 2002, r. 1

b/ B.Kaczmarek „Organizacje. Polityka, władza, struktury”, Warszawa 2001, Wstęp, r. 1.2

<https://www.teoriapolityki.com/materialy-i-artykuly>

c/ B. Kaczmarek „Polityka jako proces organizacji życia społecznego”, w: B. Kaczmarek /red./ „Metafory polityki 2”, Warszawa 2003

https://docs.wixstatic.com/ugd/f5b364_bed89f199d5043eaad3575e3b0360262.pdf

d/ B. Kaczmarek „Politologia organizacji”? „Organizatologia polityki”? Polityka w świecie organizacji i organizacyjny sens polityki a ich badanie”, s. 89-97, Studia Politologiczne, warszawa 2010, nr 17

https://docs.wixstatic.com/ugd/f5b364_39db3d18149d43cabc89cb393f4ebdd6.pdf

e/ B. Nierenberg „Przedmowa Czym jest zarządzanie humanistyczne?” [w:] B. Niermberg, R. Batko, Ł. Sułkowski (red.) *Zarządzanie humanistyczne*, Kraków 2015,

<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/5189/O-przedsiębiorczosci-przedmowa.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Literatura uzupełniająca:

f/ E. Masłyk-Musiał „Społeczeństwo i organizacje. Socjologia organizacji i zarządzania”, Lublin 1996, cz. I

g/ P.Drucker „Społeczeństwo prokapitalistyczne”, Warszawa 1999, Wprowadzenie, r. 1, 2, 3

h/ M. Kostera „Antropologia organizacji. Metodologia badań terenowych”, Warszawa 2005, r. 3

i/ J. Mickelthwait, A.Wooldridge „Szamani zarządzania”, Poznań 2000, cz. I

j/ J. LaPalombara „The Organizatin „Gap” In Political Science”, dostęp http://books.google.pl/books?id=GWnfB3zBQWIC&pg=PA221&lpg=PA221&dq=LaPalombara+Futur+es+in+political+science&source=bl&ots=Sg0v5hxSO1&sig=GG2_FooahFJ4UGukRpSwwbkskgKk&hl=pl&ei=del3S6-DJsr0_Ab-

7rntCw&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CAcQ6AEwAA#v=onepage&q=&f=false

k/ J. LaPalombara "Power and Politics and Organizations: Public and Private Sector Comparisons",
dostęp:

https://9703c8de-fa58-438a-ab80-70e63e1329f3.filesusr.com/ugd/f5b364_e0932f1c73d5422e9b768291ad66c0f6.docx?dn=Lapalombara.docx

l/ J. LaPalombara "The Underestimated Contributions of Political Science to Organizational Learning" oraz "Power and Politics in Organizations: Public and Private Sector Comparisons", w: M Dierkes, A.B. Antal, J. Child, I. Nonaka /ed./ "Organizational Learning and Knowledge", Oxford University Press 2007

ł/ W. Piotrowski "Gry i interesy w teorii organizacji i zarządzania", Warszawa 1990, r. 1
m/ Jerzy Kociatkiewicz „Zarządzanie Humanistyczne – Zarys Programu”,
http://www.academia.edu/5888638/Zarządzanie_Humanistyczne_-_Zarys_Programu

2. Historyczne ujęcia organizacji i zarządzania

**Socjologiczne a prakseologiczne ujęcie organizacji *Organizacja jako rzecz, atrybut, czynność *Cechy współczesnych organizacji i kierunki ich ewolucji, *Szkoły i kierunki badań nad organizacjami: szkoła klasyczna, „human relations”, podejście systemowe, koncepcje gry organizacyjnej i podejście socjopolityczne, koncepcja równowagi organizacyjnej, „nowa fala”, szkoła badań operacyjnych, teorie decyzji, szkoła ewolucyjna, szkoła empiryczna, szkoła neoklasyczna, podejście psychosocjologiczne, podejście sytuacyjne, szkoła instytucjonalna, satyryczne koncepcje organizacji *New Public Management *Zarządzanie humanistyczne, *Systemy zarządzania jako mechanizmy kontroli społecznej i reprodukcji panowania *Fordyzm i postfordyzm *Ideologiczne i polityczne uwarunkowania i funkcje koncepcji organizacji i zarządzania *Współczesna korporacja i jej stadia rozwoju*

Literatura podstawowa:

a/ B. Kaczmarek „Organizacje. Polityka, władza, struktury”, r. 1.2

<https://www.teoriapolityki.com/materialy-i-artykuly>

b/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, cyt.wyd., r. 2.1 – 2.4

c/ T. Nace „Gangi Ameryki. Współczesne korporacje a demokracja”, Warszawa 2004, Wstęp, r.1, r. 7, r. 12

d/ M. Kostera, M. Zawadzki „Zarządzanie dla ludzi”, <http://krytykapolityczna.pl/kraj/zarządzanie-dla-ludzi/>

Literatura uzupełniająca:

e/ W.Piotrowski, „Organizacje i zarządzanie - kierunki i punkty widzenia”, w: A.K.Koźminski, W.Piotrowski /red/ „Zarządzanie...”, cyt.wyd..

f/ M.Stefaniuk „Wybrane zagadnienia myśli organizatorskiej”, Lublin 2000

g/ J.Zieleniewski „Organizacja zespołów ludzkich”, Warszawa 1976, r. 2

h/ L.Krzyżanowski, „Podstawy nauk o organizacji i zarządzaniu”, Warszawa 1992, r.1 i 2 lub L.Krzyżanowski „O podstawach kierowania organizacjami inaczej”, Warszawa 1999, r. 4, 5

i/ J.Szmatka, Małe struktury społeczne. Wstęp do mikrosocjologii strukturalnej, Warszawa 1989, r.1, r.3.1, 3.2, 3.3

j/ T.Kotarbiński, Traktat o dobrej robocie, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk 1973, r.VII

k/ C. Northcote Parkinson „Prawo Parkinsona albo w pogoni za postępem”, Warszawa 1961

3. Współczesne kierunki badawcze socjologii organizacji. Metafory organizacji

**Paradygmaty w naukach o organizacji *Metafory organizacji w ujęciu G. Morgana i jej rozwinięcia: *maszyny /mechanicystyczna/, *organizmu, *systemowa, *samoorganizacji /mózgu/, *kultury, *polityczna, *psychicznego więzienia, *dialektyczna, *ucisku i wyzysku, *rynku, *teatru, *świętyni, *sieci, *kolażu *Metafory organizacji w interpretacji A. Tofflera /organizacja pulsująca, organizacja o dwu twarzach, organizacja szachownica, organizacja komisarzy, organizacja biuro-feudalna, organizacja kretowisko, zespół samostartujący, elast-firma, *Inne koncepcje metafor organizacji, *Metoda metafor w badaniach organizacji *Postmodernizm w naukach o organizacji i zarządzaniu, *Metafory a kluczowe paradygmaty w badaniach organizacji, wzajemne związki*

Literatura podstawowa:

a/ G.Morgan, „Obrazy organizacji”, Warszawa 1997, r.1 Wprowadzenie, r.10,11

b/ M.Zawadzki *Nurt krytyczny w zarządzaniu. Kultura, edukacja teoria*, Wydawnictwo Akademickie Sedno, r.I i II

c/ M.Kostera „Postmodernizm w zarządzaniu”, Warszawa 1996, r.1

d/ B.Kaczmarek „Organizacje...”, r. 1.3, 1.4

e/ A. Toffler „Zmiana władzy”, Poznań 2003, część IV, r. 15-17

f/ H. Izdebski „Nowe kierunki zarządzania publicznego a współczesne kierunki myśli polityczno – prawnej”, w: A. Bosiacki, H. Izdebski, A. Nelicki, I. Zachariasz „Nowe zarządzanie publiczne i public governance w Polsce i w Europie”, Warszawa 2010

Literatura uzupełniająca:

fg E.Goffman „Człowiek w teatrze życia codziennego”, Warszawa 2000, „Słowo wstępne” J.Szackiego oraz r. I

h/ G.Morgan „Wyobrażenia organizacyjna”, Warszawa 2001, r.1 i 2

i/ L.J. Krzyżanowski „O podstawach kierowania organizacjami inaczej: paradygmaty, metafory, modele, filozofia, metodologia, dylematy, trendy”, Warszawa 1999, r.3

j/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, cyt.wyd., r. 2.5 – 2.7

k/ M. Kostera „Antropologia organizacji”, Warszawa 2005, r.1.1

l/ Strona prof. Moniki Kostery, <http://www.kostera.pl>

ł/ Ł. Sułkowski „Epistemologia i metodologia zarządzania”, Warszawa 2012, r. 3, 4 i 5

m/ Ł. Sułkowski "Teorie, paradygmaty, metafory i ideologie zarządzania - kontrowersje wokół współczesnego dyskursu organizacji i zarządzania"

[https://www.researchgate.net/publication/303704208_Teorie_paradygmaty_metafory_i_ideologie_zarzadzania_-](https://www.researchgate.net/publication/303704208_Teorie_paradygmaty_metafory_i_ideologie_zarzadzania_-kontrowersje_wokol_wspolczesnego_dyskursu_organizacji_i_zarzadzania_Theories_paradigms_meta)

[kontrowersje_wokol_wspolczesnego_dyskursu_organizacji_i_zarzadzania_Theories_paradigms_meta](https://www.researchgate.net/publication/303704208_Teorie_paradygmaty_metafory_i_ideologie_zarzadzania_-kontrowersje_wokol_wspolczesnego_dyskursu_organizacji_i_zarzadzania_Theories_paradigms_meta)

[phors_and_ideologies_of_management_-_different_ways_of](https://www.researchgate.net/publication/303704208_Teorie_paradygmaty_metafory_i_ideologie_zarzadzania_-kontrowersje_wokol_wspolczesnego_dyskursu_organizacji_i_zarzadzania_Theories_paradigms_meta)

4. Pojęcie organizacji. Organizacja a otoczenie. Cele i funkcje organizacji

**Socjologiczne definicje i modele organizacji *Organizacja jako grupa społeczna a jako system społeczny *Modele otoczenia organizacji *Otoczenie wewnętrzne, otoczenie bliższe i dalsze, koncepcja elektoratu organizacji, sieć międzyorganizacyjna, autopoiesis *Teoria sytuacyjna, teoria zależności od zasobów, ekologia populacji, teoria instytucjonalna, teoria ustanowienia i społecznej konstrukcji rzeczywistości *Zwrotność relacji między organizacją a środowiskiem *Dążenie organizacji do uniezależnienia się od otoczenia *Kontrola środowiska nad organizacją *Kryteria efektywności organizacyjnej, wielokryterialny model Bielskiego *Typologie organizacji jako systemów *Organicystyczna metafora organizacji *Pojęcie funkcji i jego znaczenie *Funkcjonalizm w badaniach organizacji* Organizacje a artykulacja interesów *Typologie funkcji organizacji *Funkcje a cele i zadania * Hierarchia celów a wiązka celów , cele a środki, cele a warunki *Teleologiczna interpretacja organizacji a model przetrwania organizacji * Cykl życia, modele rozwoju organizacji.*

Literatura podstawowa:

a/ G.Morgan „Obrazy organizacji”, r.8

b/ M.Bielski „Organizacje...”, Łódź 1992, r. 2, r. 3.

c/ B.Kaczmarek „Organizacje ...”, r.II

<https://www.teoriapolityki.com/materialy-i-artykuly>

d/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 3

Literatura uzupełniająca:

e/ L.E.Greiner Ewolucja i rewolucja w rosnących organizacjach” w: P.F. Schlesinger, V. Sathe, L.A. Schlesinger. J. Kotter „Projektowanie organizacyjne”, Warszawa 1999, s. 541-553

f/ W.Kieżun „Sprawne zarządzanie organizacją”, r.4 i 5

g/ C.Sikorski „Zachowania ludzi w organizacjach”, Warszawa 1999, r. 1

h/ M. Hirszowicz, „Socjologia organizacji”, r.IV

i/ M. Kostera „Antropologia organizacji”, Warszawa 2005, r. 2

j/ H. Mintzberg „Mintzberg on Management Inside Our Strange World of Organizations”, The Free Press, New York, London, Toronto, Sydney, Singapore, 1989

5. Polityka organizacji. Strategie organizacyjne

**Polityka organizacji *Modele polityki organizacji *Przetrwanie organizacji *Podstawowe koncepcje strategii organizacyjnych: szkoła planistyczna, szkoła ewolucyjna, szkoła pozycyjna, szkoła zasobów, umiejętności i uczenia się *Pojmowanie strategii *Rodzaje strategii organizacyjnych i ich typologie: strategie rozwoju, strategie wzrostu, strategie konkurencji, strategie funkcjonalne, strategie na poziomie organizacji /przedsiębiorstwa/, strategie na poziomie strategicznej jednostki operacyjnej *Analiza strategiczna: SWOT, problemów krytycznych, procesowa, rdzennych kompetencji i zasobów strategicznych, segmentacja strategiczna i analiza portfelowa – macierz BCG, analiza PEST, benchmarking, model pięciu sił konkurencji i łańcuch wartości Portera *Zarządzanie strategiczne: proces, etapy, cele, organizacja, misja firmy, uwarunkowania *Planowanie i kontrola strategiczna *Wdrażanie strategii *Strategia a technologia organizacji *Definicje i typologie technologii organizacyjnych *Technologia a struktura społeczna *Społeczna konstrukcja technologii*

Literatura podstawowa:

- a/ K.Oblój, Strategia przetrwania organizacji, Warszawa 1987, r. II, III, IV lub K.Oblój, Strategia sukcesu firmy, Warszawa 1995, r. 6-11
 b/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 4 i 5
 c/ Strategor, Zarządzanie firmą. Strategie Struktury Decyzje Tożsamość, Warszawa 1999, cz.I
 d/ B.Kaczmarek „Organizacje ...”, r. III
 e/ A. Zakrzewska-Bielawska *Ewolucja szkół strategii: przegląd głównych podejść i koncepcji*, [w:] R. Krupski (red.), *Zarządzanie strategiczne. Rozwój koncepcji i metod*, Prace Naukowe Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości, t. 27, Wałbrzych 2014, s. 9-29
https://www.researchgate.net/profile/Agnieszka-Zakrzewska-Bielawska/publication/280024945_Ewolucja_szkol_strategii_przeglad_glownych_podejsc_i_koncepcji/links/55a427f108ae81aec912e787/Ewolucja-szkol-strategii-przeglad-glownych-podejsc-i-koncepcji.pdf

Literatura uzupełniająca:

- e/ P.Kotler, Marketing, Warszawa 1994, r.3
 f/ Z.Pierścionek, Strategie sukcesu firmy, Warszawa 1996, r.1 i 2
 g/ K.Oblój Strategia organizacji. W poszukiwaniu trwałej przewagi konkurencyjnej”, Warszawa 1998, cz.I
 h/ R.Gliński, B.R.Kuc, P.Szczepankowski „Zarządzanie strategiczne. Geneza, priorytety, rozwój”, Warszawa 1996, r. 6, 7, 8
 i/ R.W.Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, r.6 i 7
 j/ Y.Allaire, M.E.Firsirotu „Myślenie strategiczne”, Warszawa 2000, r.1 i 7
 k/ J.Brillman „Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania”, Warszawa 2002, r. 5
 l/ B. Kaczmarek „Politologia organizacji”? „Organizatologia polityki”? Zjawiska polityczne w świecie organizacji a ich badanie, Studia Politologiczne, Warszawa 2010

6. Struktura organizacji

**Pojęcie struktury, *Struktura jawna, ukryta, głęboko ukryta *Porządek zwinięty i rozwinięty *Struktura realna a zaprojektowana *Struktura społeczna organizacji *Parametry struktury społecznej organizacji *Schematy analizy struktur: gradacyjny, konfliktowy, funkcjonalny, dialektyczny, * Formalizacja a instytucjonalizacja struktur, *Czynniki określające strukturę, *Struktura a integracja i dezintegracja organizacji, *Typologie struktur organizacyjnych: struktury płaskie i smukłe, rozpiętość kierowania, struktury liniowe, funkcjonalne, sztabowe, macierzowe, struktury sieciowe, wirtualne, holograficzne, hybrydowe; struktury typu U, typu H, typu M; struktury statyczne i dynamiczne, struktury zorientowane hierarchicznie i struktury zorientowane heterarchicznie *kompleksowy model struktur H.Mintzberga *Autodynamizm i dynamiczne modele struktur organizacyjnych, teoria strukturalizacji *Projektowanie i zmiana struktur organizacyjnych *Fizyczna struktura organizacji: definicje, podejście behawioralne i symboliczne, struktura fizyczna a powstawanie tożsamości organizacji*

Literatura podstawowa:

- a/ B.Glinka, P.Hensel „Projektowanie struktur organizacyjnych”, Warszawa 1999
 b/ W.Kieżun „Sprawne zarządzanie organizacją”, r.11 i 12
 c/ B.Kaczmarek „Organizacje ...”, r. V
 d/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 6 i 8

Literatura uzupełniająca:

- e/ J.Staniszkis, „Struktura jako rezultat procesów adaptacyjnych organizacji” w: W.Morawski /red/ „Organizacje...”
 f/ Strategor, Zarządzanie firmą, cz.II
 g/ R.A.Webber, „Zasady zarządzania organizacją”, cz.IV
 h/ J.A.F.Stoner, Ch.Wankel „Kierowanie”, r.8, 9, 10
 i/ R.W.Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, r. 10 i 11
 j/ P.F.Schlesinger, V.Sathe, L.A.Schlesinger, J.Kotter, Projektowanie organizacyjne, Warszawa 1999, r.1 i r.2
 k/ S.P.Robbins „Zachowania w organizacji”, Warszawa 1998, r.13

7. Porządek nieformalny w organizacji. Patologie organizacji i etyka oraz społeczna odpowiedzialność organizacji

**Struktura formalna i nieformalna w organizacji, *Rola i znaczenie małych grup w organizacji, *Porządek organizacyjny a nieformalne układy i mechanizmy funkcjonowania organizacji, *Celowość i kryteria rozróżnień, *Stosunki społeczne w organizacji *Struktura nieformalna organizacji a autodynamika struktur wg Mintzberga, *Patologie organizacji *Kryteria patologii: etyczne, teleologiczne i funkcjonalno-systemowe. *Wskaźniki i przykłady patologii *Etyczne problemy organizacji *Społeczna odpowiedzialność organizacji, jej uwarunkowania i ograniczenia*

Literatura podstawowa:

- a/ K.Daszkiwicz, „Klimaty bezprawia”, Warszawa 1971, r.I i II
- b/ A.Podgórecki, „Patologie działania instytucji” w: A.Podgórecki /red/ „Socjotechnika. Funkcjonalność i dysfunkcjonalność instytucji”, Warszawa 1974
- c/ J. Bakan „Korporacja. Patologiczna pogoń za zyskiem i władzą”, Warszawa 2006, r. 5 i 6
- d/ M. Hirszowicz „Wstęp do socjologii organizacji”, Warszawa 1967, r. VII

Literatura uzupełniająca

- e/ J.A.F.Stoner, Ch.Wankel, „Kierowanie”, Warszawa 1992, r.16
- f/ J.Staniszkis „Patologie struktur organizacyjnych”, Wrocław 1972
- g/ R.A.Webber „Zasady zarządzania organizacjami”, Warszawa 1996, r. 3
- h/ E. Masłyk-Musiał „Społeczeństwo i organizacje”, r.6
- i/ J.Dietl, W.Gasparski /red./, Etyka biznesu, Warszawa 1999, cz.I
- j/ W.E.Scott jr., LL.Cummings /red/ „Zachowanie człowieka w organizacji, Warszawa 1983, t. II, p. 36, 37, 38, 39, 50
- k/ L.V.Ryan CSV, J. Sójka „Etyka biznesu. Z klasyki współczesnej myśli amerykańskiej”, Poznań 1997
- l/ R.W.Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, r. 4 i 16
- m/ N. Klein „Doktryna szoku Jak współczesny kapitalizm wykorzystuje klęski żywiołowe i kryzysy społeczne”, Warszawa 2008, część V i VI
- n/ J. Pasieczny „Patologie organizacji w okresie kryzysu”, <http://www.wz.uw.edu.pl/pracownicyFiles/id4564-patologie-organizacji-w-okresie-kryzysu.pdf>
- m/ R. Stocki „Patologie organizacyjne – diagnoza i interwencja”
- n/ A. Winnicka-Wejs *Patologie w obszarze funkcjonowania ludzi w organizacji (analiza porównawcza wybranych aspektów)*, EDUKACJA EKONOMISTÓW I MENEDŻERÓW | 4 (34) 2014
https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_5604_01_3001_0010_3416/c/1702-1507.pdf
- o/ B. Kaczmarek *Wybrane elementy różnych koncepcji patologii organizacji*, <https://pdfs.semanticscholar.org/8469/ef7dbcb1b326d33b40892d2af48430c5e6b9.pdf>

8. Kultura organizacyjna

**Organizacja jako zjawisko kulturowe, *Kultury i subkultury organizacyjne, *Modele, funkcje i uwarunkowania kultury organizacyjne, model Scheina *Wymiary kultury organizacyjnej *Poziomy kultury organizacyjnej *Zarządzanie poprzez kulturę *Zmiana kultury organizacji *Typologie kultur organizacyjnych *Teorie kultury organizacyjnej: symboliczno-interpretatywna, modernistyczna i postmodernistyczna *Organizacje w warunkach kulturowej różnorodności *Kultury organizacyjne a kultury narodowe *Kultura organizacyjna a kultura polityczna *Kultura a tożsamość organizacji *Kultura a kontrola w organizacjach, kultura jako kontrola, kontrola poprzez kulturę *Ideologie organizacyjne *Kontrola za pomocą ideologii a ideologia kontroli *Metafora organizacji jako kultury *Kultura organizacyjna a zarządzanie potencjałem społecznym (zarządzanie zasobami ludzkimi) *Modele zarządzania potencjałem społecznym*

Literatura podstawowa:

- a/ G.Hofstede „Kultury i organizacje”, Warszawa 2000, r.1, 6, 8
- b/ G.Morgan „Obrazy organizacji”, r.5 i r.9
- c/ M. Czerska „Zmiana kulturowa w organizacji”, Warszawa 2003, r.1
- d/ Ch.Hampden-Turner, A.Trompenaars „Siedem kultur kapitalizmu”, Warszawa 1998, r.1 i 2
- e/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 7 i 11

Literatura uzupełniająca:

- f/ M.Kostera, S.Kownacki, „Kierowanie zachowaniami organizacyjnymi” w: A.Koźmiński, W.Piotrowski /red/ „Zarządzanie”, r.V.3
- g/ C.Sikorski „Kultura organizacyjna i jej odmiany. Zapiski z podróży”, Toruń 1999
- h/ B.Berger /red/ „Kultura przedsiębiorczości”, Warszawa 1994, r.1 i 2
- i/ E. Masłyk-Musiał „Społeczeństwo i organizacje”, r.9
- j/ R.W.Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, r.22
- k/ B. Kaczmarek „Kultura polityczna a kultura organizacyjna”, Rocznik Nauk Politycznych 2005, Pułtusk 2005
- l/ Strategor, „Zarządzanie firmą”, cz.4
- m/ M.Kostera, Zarządzanie personelem, Warszawa 1999, r.1
- n/ Ł. Sułkowski „Krytyczna wizja kultury organizacyjnej”, Problemy Zarządzania, vol. 9, nr 4 (34): 7 – 25 Wydział Zarządzania UW, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-f6e1b470-d82e-40f8-9dda-06a56b0e97b3/c/pz_4_2011-1_sulkowski.pdf
- o/ A. K. Koźmiński, D. Latusek, D. Jemieliński „Współczesne spojrzenie na kulturę organizacji”, https://www.researchgate.net/publication/255564837_Wspolczesne_spojrzenie_na_kulture_organizacji

9. Komunikacja i decyzje w organizacji

**Proces komunikacji i jego części składowe, *Uwarunkowania skutecznej komunikacji *Sieci komunikacyjne *Formy komunikacji *Skuteczność komunikacji *Informacje a decyzje, *Proces podejmowania decyzji, *Teorie decyzji organizacyjnych *Modele podejmowania decyzji: racjonalny, ograniczonej racjonalności, polityczny, anarchiczny, modele inkrementalne i iteracyjne *Rozwiązywanie problemów *Decyzje a role społeczne, *Efektywność podejmowania decyzji *Grupowe podejmowanie decyzji *Irracjonalność podejmowania decyzji w organizacjach *Metafora organizacji jako mózgu*

Literatura podstawowa:

- a/ K.Bolesta-Kukułka „Decyzje menedżerskie w teorii i praktyce zarządzania”, Warszawa 2000, r.1, 2, 5, 7.
- b/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 9.1
- c/ G.Morgan, „Obrazy organizacji”, r.4
- d/ Strategor, „Zarządzanie firmą”, cz. 3
- e/ A. Holska *Teorie podejmowania decyzji*, [w:] K.Klincewicz (red.) *Zarządzanie, organizacje i organizowanie – przegląd perspektyw teoretycznych*, Warszawa 2016, <http://timo.wz.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2016/09/15-Agata-Holska-Teorie-podejmowania-decyzji-Klincewicz-Krzysztof-red-Zarządzanie-organizacje-i-organizowanie.pdf>

Literatura uzupełniająca:

- e/ P.M.Senge, *Piąta dyscyplina. Teoria i praktyka organizacji uczących się*, Warszawa 1998, cz.I, cz.II, Aneks II
- f/ H.Sosnowska /red./, *Grupowe podejmowanie decyzji. Elementy teorii, przykłady zastosowań*, Warszawa 1999
- g/ J.A.F.Stoner, Ch.Wankel, „Kierowanie”, r. 17
- h/ H.A. Simon *Podejmowanie decyzji menedżerskich. Rola intuicji i emocji*, w: W.H.Agor /red./ „*Intuicja w organizacji*”, Kraków 1998
- i/ T.Proctor „*Zarządzanie twórcze*”, Warszawa 1998, r. 4-9
- j/ I.Nonaka, H.Takeuchi „*Kreowanie wiedzy w organizacjach*”, Warszawa 2000, r. 3
- k/ R.W.Griffin „*Podstawy zarządzania organizacjami*”, r. 8 i 17

10. Władza i przywództwo w organizacji

**Władza, wpływ i autorytet w organizacji, *Osie sporów w kwestii pojmowania władzy i władzy organizacyjnej, *Mechanizmy kreacji władzy *Przesłanki, źródła i legitymizacja władzy w organizacji *Władza a własność w organizacji *Nadzór korporacyjny *Wzory walki o władzę w organizacji *Funkcje władzy w organizacji, *Władza organizacyjna a interesy, *Sposób sprawowania władzy, *Instrumenty władzy, *Bariery i koszty władzy organizacyjnej, *Władza a normy organizacyjne, *Symbole władzy * Władza symboliczna i ukryte oblicza władzy w organizacjach *Przywództwo w organizacji, zarządzanie a przywództwo, *Teorie przywództwa, *Style przewodzenia *Polityczna metafora organizacji *Przywództwo polityczne a przywództwo organizacyjne *Biurokracja *Oligarchizacja organizacji*

Literatura podstawowa:

- a/ G.Morgan, „Obrazy organizacji”, r.6
- b/ B.Kaczmarek „Przywództwo polityczne a przywództwo organizacyjne”, *Studia Politologiczne*, numer poświęcony przywództwu, Warszawa 2001 lub „Organizacje ...”, r.IV, https://www.teoriapolityki.com/files/ugd/f5b364_32d7a2de98f64d7d8e6f18f56452a792.pdf
- c/ R. Miński *Robert Michels jako prekursor socjologii organizacji* http://www.studiasocjologiczne.pl/pliki/Studia_Socjologiczne_2017_nr4_s.165_187.pdf
- d/ J.Miroński „Władza i polityka w przedsiębiorstwie”, Warszawa 2000, r.1, 2, 3, 4, https://www.academia.edu/31137048/Władza_i_polityka_w_przedsiębiorstwie
- e/ B. Wawrzyniak „Nadzór korporacyjny – perspektywy badawcze”, w: W. Kieżun /red./ „*Krytyczna teoria organizacji*”, Warszawa 2004
- f/ P. Górski *Menedżerowie, ich władza i wiedza w perspektywie ideologicznej* https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/83129/gorski_menedzerowie_ich_wladza_i_wiedza_2009.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Literatura uzupełniająca:

- g/ B. Kożusznik „Wpływ społeczny w organizacji”, Warszawa 2005, r.1, r. 4
- h/ L. Kanarski „Przywództwo”, Warszawa 2004, r.2, r. 3
- i/ E.Masłyk-Musiał „Społeczeństwo i organizacje”, r. 8
- j/ M. Jerzemowska „Nadzór korporacyjny”, Warszawa 2002, r. 1
- k/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 9.2 – 9.5
- l/ A. Jay „Machiavelli i zarządzanie”, Warszawa 1996

- ł/ B.Kaczmarek „Polityka jako artykulacja interesów”, w: B.Kaczmarek /red./ „Metafory polityki”, Warszawa 2000,
https://www.teoriapolityki.com/files/ugd/f5b364_a102989125584461851a19c906087ca1.pdf
- m/ B. Kaczmarek „Polityka – problem władzy, czy problem własności” w: „Metafory polityki 2”, Warszawa 2003,
https://www.teoriapolityki.com/files/ugd/f5b364_330d66b782f940e7910f6ff6e510b9c5.pdf
- n/ M.Crozier, E.Friedberg „Człowiek i system. Ograniczenia działania zespołowego”, Warszawa 1982, r.II
- o/ W.E.Scott jr., L.L.Cummings „Zachowania człowieka w organizacji”, Warszawa 1983, t.2, r. 4 B
- p/ A.Toffler „Zmiana władzy”, Poznań 2003, cz.IV
- r/ R. Michels „Oligarchiczne tendencje organizacji”, w: J. Szczupaczyński /wybór i oprac./ „Władza i społeczeństwo”, Warszawa 1994
- s/ W. Piotrowski „Gry i interesy w teorii organizacji i zarządzania”, Warszawa 1990, r. 2 i 3

11. Konflikt i sprzeczność w organizacji. Zmiana organizacyjna i uczenie się organizacji

**Metafory organizacji jako transformacji i przepływu /dialektyczna/, *Sprzeczność a konflikt, *Źródła konfliktów w organizacji, *Konflikty a interesy i role, *Konflikty a adaptacja, *Modele konfliktu *Typologie konfliktów, *Kierowanie poprzez konflikt, *Metody rozwiązywania konfliktów *Negocjacyjny aspekt rozwiązywania problemów organizacyjnych *Taktyki negocjacyjne *Koncepcje i modele zmiany organizacyjnej *Wymiary diagnozy otoczenia, potencjału organizacyjnego i sił sprawczych zmiany organizacyjnej, *Typowe scenariusze zmiany, *Typowe reakcje na zmiany i opór wobec zmiany; sposoby jego przewyciężania, mapa zaangażowania i analiza pola sił, *Zarządzanie zmianą, *Przywództwo a zmiana*

Literatura podstawowa:

- a/ L.Clarke, Zarządzanie zmianą, Warszawa 1997, r.1,2,4,5,11
- b/ E. Masłyk – Musiał „Organizacje w ruchu”, Kraków 2003, r. 3
- c/ M. Czerna „Zmiana kulturowa w organizacji”, Warszawa 2003, r. 2
- d/ G.Morgan „Obrazy organizacji”, r. 8
- e/ M. Jo Hatch „Teoria organizacji”, r. 10 i 12

Literatura uzupełniająca:

- f/ R.W.Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, r. 12
- g/ R.A.Webber, Zasady zarządzania organizacjami, cz.V
- h/ J.A.F.Stoner, Ch.Wankel „Kierowanie”, r. 1
- i/ S.Chełpa, T.Witkowski, Psychologia konfliktów, Kraków/1999, r.II, r.III, r.IV
- j/ J.Mirowski „Władza i polityka w przedsiębiorstwie”, r. 7,8,9,10.
- k/ B. Senior „Zmiana w organizacji i rozwój organizacji”, w: Nik Chmiel /red./ „Psychologia pracy i organizacji”, Gdańsk 2002
- ł/ A. Karwińska, J.M.Pomorski, M.Pacholski „ Typy działań socjotechnicznych a funkcjonowanie organizacji”, Kraków 2002, r. 2.4
- m/ W.E.Scott jr., L.L.Cummings „Zachowanie człowieka w organizacji”, Warszawa 1983, r. 5 B
- n/ M. Czerna „Zmiana kulturowa w organizacji”, Warszawa 2003
- o/ P. Nesterowicz „Organizacja na krawędzi chaosu”, Kraków 2001, r. 4 i 5
- p/ E.Masłyk-Musiał „Społeczeństwo i organizacje”, r.10 i 11

•Uwagi:

1. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę i egzaminem.
2. Warunkiem zaliczenia jest:
 - obecność i aktywność na zajęciach
 - przedstawienie rezultatów projektu - wygłoszenie referatu/prezentacji lub ewentualnie, gdyby nie było takiej możliwości, przygotowanie pracy pisemnej interpretującej z wykorzystaniem literatury jakiś konkretny problem występujący w praktyce działania wybranej organizacji. Chodzi o prezentacje i referaty konfrontujące teorię z dokonaną przez siebie analizą rzeczywistej, empirycznie i samodzielnie zbadanej organizacji dowolnego rodzaju, najlepiej na podstawie obserwacji uczestniczącej. Tematy referatów wygłaszanych na zajęciach trzeba wcześniej, z wyprzedzeniem uzgodnić z prowadzącym. O możliwości przedstawienia prezentacji na zajęciach decyduje kolejność zgłoszeń. Tematy prac pisemnych można formułować samodzielnie – muszą one jednak wynikać z programu zajęć. Do referatów/prezentacji i prac pisemnych niezbędne jest przestudiowanie i wykorzystanie zarówno literatury obowiązkowej, jak i uzupełniającej odnoszącej się do danego tematu, możliwe i mile widziane jest także samodzielne poszerzenie literatury. Zamiast referatu lub

- pracy możliwe jest też wykonanie pracy polegającej na przetłumaczeniu uzgodnionej z prowadzącym literatury dodatkowej.
- zaliczenie kolokwium końcowego, którego przedmiotem będą problemy podejmowane na zajęciach i w obowiązkowej literaturze. Kolokwium planowane jest zwykle na ostatnich zajęciach w semestrze.
3. Istnieje na rynku wiele interesującej literatury z zakresu socjologii i teorii organizacji mogących spełnić rolę podręczników. Szczególnie pomocne mogą okazać się przykładowo następujące pozycje:
 - G. Morgan „Obrazy organizacji” i ew. „Wyobrażenia organizacyjna”
 - Mary Jo Hatch „Teoria organizacji”
 - Ł. Sułkowski „Epistemologia i metodologia zarządzania”, Warszawa 2012
 - B. Czarniawska „Trochę inna teoria organizacji. Organizowanie jako konstrukcja sieci działań”, Warszawa 2010
 - B. Kaczmarek „Organizacje. Polityka, władza, struktury”, skan dostępny pod adresem <https://www.teoriapolityki.com/materialy-i-artykuly>
 - K. Klincewicz (red.) „Zarządzanie, organizacje i organizowanie Przegląd perspektyw teoretycznych”, Warszawa 2016, http://www.wz.uw.edu.pl/portaleFiles/6133-wydawnictwo-/Zarządzanie_organizacje-internet.pdf
 - M. Dierkes, A.B. Antal, J. Child, I. Nonaka /ed./ “Handbook of Organizational Learning and Knowledge”, Oxford University Press 2007
 - H. Mintzberg „Mintzberg on Management Inside Our Strange World of Organizations”, The Free Press 1989
 - R.W. Griffin „Podstawy zarządzania organizacjami”, Warszawa 1998 i nast. wydania
 - A. Koźmiński /red./ „Zarządzanie Teoria i praktyka”, Warszawa 1995 i nast. wydania
 - W. Kieżun „Sprawne zarządzanie organizacją”, Warszawa 1997
 - R. A. Webber „Zasady zarządzania organizacjami”, Warszawa 1996
 - J. A. F. Stoner, Ch. Wankel “Kierowanie”, Warszawa 1992 i nast. wydania
 - Strategor „Zarządzanie firmą Strategie Struktury Decyzje Tożsamość”, Warszawa 1999
 - H. Steinmann, G. Schreyogg „Zarządzanie”, Wrocław 1998 i nast. wydania
 4. Literatury jest wiele i nie ma jednej pozycji, która wyczerpie problematykę zajęć. Do zaliczenia szczególnie ważna będzie znajomość treści poruszanych na zajęciach i zawartych w ich programie.
 5. Niektóre pozycje autorstwa prowadzącego zajęcia są dostępne pod adresem <https://www.teoriapolityki.com/materialy-i-artykuly> lub
 6. Pomocne mogą także okazać się materiały, które publikują na <https://www.teoriapolityki.com/linki-do-ciekwych-materialow-w-siec> Wiele z nich może także zastąpić pozycje zawarte w programie zajęć, gdyby okazały się one trudniej dostępne.